

IETS OVER POMATIAS VAN MALTA

door

Henk K. Mienis

De enige tot nog toe van Malta gerapporteerde recente Pomatias soort, werd oorspronkelijk als Cyclostoma melitense door Sowerby (1843) beschreven. In het laatst gepubliceerde overzicht van de Maltezer land- en zoetwatermollusken wordt het als een goede soort beschouwd en noemt Soës (1933) het Pomatias melitense. Dit ondanks het feit dat Becher (1884) reeds van mening was, dat het waarschijnlijk als een ondersoort van Pomatias elegans (Müller, 1774) beschouwd moest worden.

Het is echter mijn mening dat melitense een ondersoort van Pomatias sulcatus (Draparnaud, 1801) is en dat de juiste benaming van deze slak Pomatias sulcatus melitensis (Sowerby, 1843) moet zijn.

Het laatste woord is volgens mij echter nog niet in deze naamsgeving gezegd, daar de populaties van Malta nog eens goed vergeleken moeten worden met die van het naburige grote eiland Sicilië. Volgens materiaal in de Coen-verzameling komen daar namelijk populaties van Pomatias sulcatus voor, die in vorm en sculptuur als twee druppels water op die van Malta lijken (x).

Op Malta schijnt Pomatias sulcatus melitensis een tamelijk algemene soort te zijn. In de verzameling van de Hebreeuwse Universiteit in Jeruzalem hebben wij de volgende monsters:

- Malta, ex coll. Coen 10864 als var. aurantiaca (HUJ 12243/7);
- Malta, ex coll. Coen 10865 als var. ferruginea (HUJ 12244/6);
- Malta, ex coll. Coen 10866 als var. album (HUJ 12245/7);
- Malta, Birzebbuga, ex coll. Wintle/Blok (HUJ 12246/8);
- Malta, ex coll. Wintle/Blok (HUJ 12247/3);
- Malta, ex coll. Blok 12565 (HUJ 12248/5);
- Malta, Mellieha, under stones, leg. H.J.Thake, 6 April 1987 (HUJ 36555/13).

Onlangs ontving ik echter van een correspondent op Malta een Pomatias monster bestaande uit vier lege huisjes, dat beslist niet als P. sulcatus melitensis gedetermineerd kon worden. In feite zijn de schelpjes in elk detail identiek met Europees materiaal van Pomatias elegans (Müller, 1774). Deze soort is nooit eerder van Malta vermeld geworden. De gegevens van dit monster luiden:

Malta, Attard, in a public garden, leg. H.J.Thake, 4 Dec. 1986 (HUJ 36556/4).

Volgens de verzamelaar hebben we zo goed als zeker hier te doen met een recent ingevoerde soort. Een opmerking waarbij ik mij kan aansluiten.

Uit bovenstaande gegevens blijkt, dat op dit moment twee soorten uit het geslacht Pomatias op Malta levend voorkomen:

een autochtone soort: Pomatias sulcatus melitensis (Sowerby, 1843) en een geïntroduceerde soort: Pomatias elegans (Müller, 1774).

De tijd moet uitmaken of de laatste soort zich inderdaad op Malta kan handhaven.

Ik dank op deze plaats de heer Henry J. Thake (Zejtun, Malta) voor

het beschikbaar stellen van een deel van het hier behandelde materiaal.

Literatuur:

Becher, E.F., 1884. The land and freshwater mollusca of the Maltese Islands. - J. Conch., 4: 229-237.

Soós, L., 1933. A systematic and zoogeographical contribution to the mollusc-fauna of the Maltese Islands and Lampedusa. - Arch. Naturgeschichte., (NF) 2(3): 305-353.

Sowerby, G.B., 1843. Monograph of the genus Cyclostoma. - Thes.Conch., 1(3): 89-156, pls. 23-31.

(x) Mochten de populaties van Malta en Sicilië inderdaad identiek blijken te zijn, dan zal onze Maltezer soort de naam Pomatias sulcatus multisulcatus (Potiez & Michaud, 1838) moeten dragen.